

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Judecător: D. Chistol
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Panov, V. Negru, V. Cotorobai

dosarul nr. 3ra-642/18

D E C I Z I E

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
judecători

Iuliana Oprea
Luiza Gafton, Mariana Pitic
Nina Vascan, Victor Burduh

examinând recursul declarat de Agenția „Apele Moldovei”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Grama Vasile împotriva Agenției „Apele Moldovei” și Întreprinderii de Stat „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor” cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la lucru, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, prin care s-a admis apelul declarat de Grama Vasile, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 04 mai 2017 și s-a emis o nouă hotărâre de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 06 ianuarie 2016, Grama Vasile s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Agenției „Apele Moldovei” și Întreprinderii de Stat „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor” cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la lucru, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin ordinul Agenției „Apele Moldovei” nr. 212-P din 30 octombrie 2013, emis de către directorul agenției, a fost numit în calitate de administrator al ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor” pe o perioadă determinată până 31 decembrie 2018.

În temeiul ordinului nominalizat, între fondatorul ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor” și Grama Vasile a fost încheiat contractul nr. 02/13 din 31 octombrie 2013, conform căruia dânsul în calitate de administrator s-a obligat să

conducă activitatea economico-financiară a întreprinderii nemijlocit și prin aparatul format de el, iar fondatorul s-a obligat să-i asigure condițiile necesare de activitate până în data de 21 decembrie 2018.

Menționează că prin ordinul nr. 237/2 din 18 noiembrie 2015, directorul Agenției „Apele Moldovei” a dispus concedierea lui din funcția de administrator a ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”, pentru lipsa nemotivată de la locul de muncă conform art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii.

Ordinul prin care s-a dispus concedierea sa din funcția de administrator, reclamantul îl consideră ca fiind unul ilegal și nul.

În acest sens, indică faptul că în perioada 18-24 septembrie 2015, în temeiul programului concediilor de odihnă anual pentru anul 2015 în cadrul ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”, având calitatea de administrator a fost în concediul de odihnă, pentru activitatea ce i se cuvine în întreprindere.

Relatează că contractul de muncă nr. 02/13 din 31 octombrie 2013 care reglementează raporturile între „fondator” și „administrator” este unul atipic, iar administratorul urmează să acționeze în baza principiilor conducerii unipersonale, părțile lăsând la discreția sa stabilirea graficului concediilor anuale.

De asemenea, explică reclamantul că în calitate de gestionar al întreprinderii, nu se include în categoria de salariat al Agenției „Apele Moldovei”, iar retribuirea are loc din contul întreprinderii gestionate ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”.

Sușține că prin concedierea sa a fost încălcat pct. 1.6. al contractului din 31 octombrie 2013, care stabilește expres că „fondatorul nu are dreptul să intervină în activitatea operațională și de dispoziție a administratorului”.

Consideră că ordinul nr. 237/2 din 18 noiembrie 2015, urmează a fi declarat nul, dat fiind că nu poate fi luat în considerare motivul absenței nemotivate mai mult de 4 ore de la locul de muncă, deoarece prin ordinul nr. 45-p din 14 septembrie 2015 a fost stabilit că dânsul se va afla în perioada 18-24 septembrie 2015 în concediul de odihnă anual și că a informat Agenția „Apele Moldovei” despre acest lucru.

Mai declară reclamantul că concedierea sa are un substrat politic și prin urmare nu se încadrează în prevederile art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii, fiind în contradicție cu art. 122 din Codul muncii și Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 22 decembrie 2014.

Suplimentar menționează că nu a fost invitat la ședința Consiliului de administrație unde s-au discutat pretinsele încălcări comise de către el, fiind lipsit de dreptul de a da explicații și înainta obiecții, fapt ce încalcă prevederile pct. 16 și 19 din Regulamentul - model al Consiliului de administrație al întreprinderii de stat aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 770 din 20.10.1994, precum și art. 7 alin. (10) din Legea nr. 146 din 16.06.1994 cu privire la întreprinderea de stat.

Precizează că potrivit ordinii de zi a ședinței, dânsul precum și contabilul-șef și juristul întreprinderi, au fost invitați la ședință, însă în realitate nici unul din ei nu au fost invitați pentru a lua parte la lucrările ședinței Consiliului de Administrare.

În acest fel, susține că nu a fost respectată procedura de convocare a ședinței Consiliului de administrație din 05 noiembrie 2015, nefiind respectat art. 7 din Legea nr. 146 din 16.06.1994 cu privire la întreprinderea de stat, de a fi anunțată ordinea de zi cel puțin cu 5 zile înainte de convocarea ședinței.

Astfel, opinează că Consiliul de administrație al ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor” prin procesul-verbal nr. 03/2015 din 05 noiembrie 2015 a încălcat prevederile art. 7 alin. (10) al Legii cu privire la întreprinderi, precum și pct. 16 al Regulamentului Consiliului de administrație al întreprinderii de stat, deoarece prin emiterea actului respectiv s-a implicat în activitatea desfășurată de către administrator.

Reclamantul menționează că prin emiterea ilegală a ordinului de concediere din 18 noiembrie 2015, i s-a cauzat un prejudiciu moral enorm, pe care îl evaluează la suma de 175 000 lei, având în vedere faptul că dânsul este conferențiar universitar, doctor în științe tehnice, a ocupat mai multe funcții precum șef de catedră în cadrul Universității Tehnice a Moldovei, director general al Agenției Relații Funciare și Cadastru, având o imagine onorifică și respectuoasă în societate, a deținut funcția de administrator al unei întreprinderi de stat, iar prin emiterea unui ordin în care se pretinde că a încălcat legislația muncii, i-a fost afectată grav în sens negativ reputația în societate.

Solicită anularea ordinului nr. 237/2 din 18 noiembrie 2015 emis de către directorul Agenției „Apele Moldovei” privind concedierea lui Grama Vasile din funcția de administrator al ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”; restabilirea în funcția de administrator al ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”; anularea deciziei Consiliului de administrare a ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”, consemnată în procesul-verbal nr. 03/2015 din 05 noiembrie 2015, cât și a tuturor actelor premergătoare ordinului din 18 noiembrie 2015; încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu începând cu data de 18 noiembrie 2015 și până la data emiterii unei hotărâri în cauza dată; încasarea prejudiciului moral din contul Agenției „Apele Moldovei” în beneficul său în cuantum de 75 000 lei, precum și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei reclamantul și-a concretizat cerințele, solicitând anularea ordinului nr. 237/2 din 18 noiembrie 2015, emis de către directorul Agenției „Apele Moldovei”, privind concedierea lui Grama Vasile din funcția de administrator al ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”; restabilirea în funcția de administrator al ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”; încasarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu începând cu data de 18 noiembrie 2015 până la data emiterii hotărârii judecătorești; încasarea prejudiciului moral din contul Agenției

„Apele Moldovei” în beneficiul său în mărime de 75 000 lei; încasarea tuturor cheltuielilor aferente judecării cauzei constituite din cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5 000 lei (f.d. 180).

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 04 mai 2017 cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 15 mai 2017, Grama Vasile a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017 s-a admis apelul declarat de Grama Vasile, s-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 04 mai 2017 și s-a emis o nouă hotărâre de admitere a acțiunii.

S-a anulat ordinul nr. 237/2 din 18 noiembrie 2015, emis de directorul Agenției „Apele Moldovei” privind concedierea lui Grama Vasile din funcția de administrator al ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”.

S-a restabilit Grama Vasile în funcția de administrator al ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”, începând din 18 noiembrie 2015, cu indicarea că hotărârea în această parte ce se execută imediat.

S-a încasat din contul ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor” în beneficiul lui Grama Vasile salariul pentru lipsa forțată de la serviciu pentru perioada 18 noiembrie 2015 până 16 noiembrie 2017 în cuantum de 184 800 lei.

S-a încasat din contul Agenției „Apele Moldovei” în beneficiul lui Grama Vasile prejudiciul moral în sumă de 15 000 lei, cu respingerea în rest a acestei pretenții.

S-a încasat din contul Agenției „Apele Moldovei” în beneficiul lui Grama Vasile cheltuielile de judecată pentru achitarea asistenței juridice în sumă de 10 000 lei și în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 5644 lei.

La 12 martie 2018 și ulterior la 19 aprilie 2018, Agenția „Apele Moldovei” a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că a fost emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

În motivele de recurs invocate, recurentul a reiterat că aflarea lui Grama Vasile în concediu, în lipsa unui ordin emis în acest sens, constituie o încălcare a disciplinei muncii, urmând a fi calificată ca absență nemotivată de la serviciu, ceea ce condiționează aplicarea sancțiunii disciplinare-concedierea.

Arată că, intimatul Grama Vasile este doar conducător al întreprinderii, nu și fondator, și prin urmare în cazul acordării concediului anual de odihnă, era necesar în mod obligatoriu să solicite și să obțină acordul Agenției „Apele Moldovei” în acest sens.

La fel, susține că, termenul de aplicare a sancțiunii de 30 de zile nu a fost depășit, și respectiv nu se atestă încălcarea prevederilor art. 209 alin.(1) din Codul muncii.

În acest sens, relatează că ordinul de sancționare cu eliberarea din funcție, a fost emis la 18 noiembrie 2015, iar la 20 octombrie 2015 s-a întrunit Comisia de anchetă, în urma căreia intimatul a dat explicații la 21 octombrie 2015. Respectiv, din acest moment în opinia recurentului începe să curgă termenul pentru aplicarea sancțiunii disciplinare.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel din 16 noiembrie 2017 a fost expediată în adresa părților la 17 noiembrie 2017 (f.d. 51 vol. II), însă la materialele dosarului lipsește dovada recepționării deciziei de către recurent.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 12 martie 2017, în termen.

Prin referințele depuse la 11 mai 2018, 16 mai 2018 și 29 mai 2018 de către Grama Vasile și ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”, s-a invocat caracterul neîntemeiat al recursului și s-a solicitat respingerea acestuia.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 mai 2018, recursul declarat de Agenția „Apele Moldovei” a fost considerat admisibil și transmis Colegiului lărgit pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele cauzei s-a constatat că prin ordinul nr. 212-P din 30 octombrie 2015, emis de către directorul Agenției „Apele Moldovei”, intimatul Grama Vasile a fost numit în calitate de administrator al ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor” pe o perioadă determinată până în data de 31 decembrie 2018.

Ulterior, între fondatorul ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor” – Agenția „Apele Moldovei” și Grama Vasile a fost încheiat contractul nr. 02/13 din 31 octombrie 2013, conform căruia Grama Vasile în calitate de administrator s-a obligat să conducă activitatea economico-financiară a întreprinderii nemijlocit și prin

aparatul format de el, iar fondatorul s-a obligat să-i asigure condițiile necesare de activitate până în data de 21 decembrie 2018.

Prin ordinul nr. 237/2 din 18 noiembrie 2015 emis de către directorul Agenției „Apele Moldovei”, s-a dispus concedierea lui Grama Vasile din funcția de administrator al ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. h) Codul Muncii și art. 6 alin. (2) lit. e) al Legii nr. 146 din 16.06.1994 cu privire la întreprinderea de stat (f.d.18).

În conformitate cu art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii (în vigoare la momentul aplicării sancțiunii disciplinare), concedierea - desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru absența fără motive întemeiate de la lucru mai mult de 4 ore consecutive în timpul zilei de muncă.

În speță, s-a constatat că temei pentru emiterea ordinului de concediere a lui Grama Vasile a constituit faptul că în data de 18-24 septembrie 2015, acesta a lipsit nemotivat de la locul de muncă.

Tot din conținutul ordinului nr. 237/2 din 18 noiembrie 2015 cu privire la concedierea lui Grama Vasile, rezultă că în scopul de a examina circumstanțele încălcării disciplinei de muncă, prin ordinul nr. 104 din 05 octombrie 2015 a fost constituită o comisie de anchetă de serviciu care a examinat circumstanțele săvârșirii abaterii disciplinare.

Astfel, potrivit procesului-verbal nr.1 din 20 octombrie 2015 al ședinței Comisiei de anchetă din 20 octombrie 2015, fiind examinate circumstanțele încălcării disciplinei de muncă din partea administratorului ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor” Grama Vasile privind lipsa nemotivată de la serviciu în perioada 18-24 septembrie 2015, s-a decis aplicarea sancțiunii disciplinare în formă de concediere, conform art. 86 lit. p) din Codul muncii (f.d.35-36 vol. I).

Conform procesului-verbal nr. 03/2015 din 05 noiembrie 2015 al ședinței Consiliului de administrație al ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor” s-a decis aprobarea concedierii lui Grama Vasile din funcția de administrator (f.d.37-38 vol. I).

În context, instanța de recurs consideră oportun de a reitera prevederile art. 209 alin. (1) Codul muncii, conform cărora sancțiunea disciplinară se aplică, de regulă, imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de o lună din ziua constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical.

Prin urmare, Codul muncii impune sub sancțiunea decăderii, ca sancțiunea disciplinară să fie aplicată în interiorul termenului legal, din moment ce angajatorul a luat cunoștință de abaterea disciplinară.

La cazul dedus judecătii, cu certitudine s-a constatat că Agenția „Apele Moldovei” a fost informată la 14 septembrie 2015 prin scrisoarea cu numărul de

intrare 1238, că administratorul Grama Vasile în perioada 18 septembrie 2015- 24 septembrie 2015 se va afla în concediu de odihnă anual (f.d.14 vol. I).

Totodată, potrivit notei informative referitoare la modalitatea de plecare a lui Grama Vasile în concediul anual de odihnă, reiese că angajatorul a constatat despre pretinsa abatere disciplinară cel târziu la data de 28 septembrie 2015 (f.d.114 vol. I).

În consecință, aplicând dispozițiile art. 209 din Codul muncii, se deduce că, instanța de apel corect a stabilit că, sancțiunea disciplinară în privința lui Grama Vasile urma a fi aplicată nu mai târziu de o lună din ziua constatării, însă aceasta a fost aplicată la 18 noiembrie 2015, cu mult peste termenul de o lună stabilit prin lege.

În această ordine de idei, instanța de recurs apreciază ca fiind neîntemeiat argumentul recurentului precum că, termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare a început să curgă la 20 octombrie 2015 când a avut loc ședința Comisiei de anchetă, or, angajatorul Agenția „Apele Moldovei” a cunoscut despre abaterea disciplinară încă din 14 septembrie 2015 și ulterior a constatat repetat această abatere disciplinară la 28 septembrie 2015, astfel urmând să aplice sancțiunea disciplinară în corespundere cu termenul invocat la art. 209 din Codul muncii.

Față de aceste considerente, instanța de recurs apreciază ca fiind justă concluzia instanței de apel în privința faptului că ordinul nr. 237/2 din 18 noiembrie 2015 emis de către directorul Agenției „Apele Moldovei” privind concedierea lui Grama Vasile din funcția de administrator al ÎS „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor”, a fost emis cu încălcarea art. 209 alin.(1) din Codul muncii.

Circumstanțele enunțate corect au determinat instanța de apel de a conchide asupra ilegalității ordinului de concediere, având în vedere că acesta a fost emis contrar procedurii și în contradicție cu normele legale.

Astfel, argumentele invocate de către recurent nu constituie temei de admitere a recursului, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și sunt lipsite de suport legal.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebai și alții contra Franței din 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Curtea a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în recurs, cu atât mai mult, că argumentele recursului nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele formulate în recurs sunt nejustificate, Colegiul civil,

comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Agenția „Apele Moldovei”.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Grama Vasile împotriva Agenției „Apele Moldovei” și Întreprinderii de Stat „Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor” cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la lucru, prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Iuliana Oprea

judecători

Luiza Gafton

Mariana Pitic

Nina Vascan

Victor Burduh